

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 794
van **MAAIKE DE RUDDER**
datum: 17 september 2020

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Rookbeleid - Lokale besturen

Het rookbeleid is een belangrijk onderdeel in het luik preventie. Lokale besturen spelen daarin ook een belangrijke rol. Zij werken mee aan de uitrol van een preventief gezondheidsbeleid.

1. In hoeveel gemeenten geldt een rookverbod tijdens de werkuren op de werkplaats?
2. Hoeveel gemeenten hebben een rokersruimte binnen de werkomgeving?
3. Hoeveel gemeenten hebben in een rokersruimte voorzien in openbare plaatsen?
4. Kan de minister enkele voorbeelden geven van acties die gemeenten hebben ondernomen rond rookpreventie?

ANTWOORD

op vraag nr. 794 van 17 september 2020

van **MAAIKE DE RUDDER**

1. De wet van 22 december 2009 bepaalt dat alle medewerkers recht hebben op een rookvrije werkplek. De werkgever moet dat recht waarborgen, zo ook de gemeentediensten. De FOD Volksgezondheid controleert de uitvoering van die regelgeving. Het Consortium tabak, de partnerorganisatie tabak, beschikt niet over cijfers per werkplaats en de afspraken/regels die gelden omtrent buiten roken, roken in de rookruimte en roken tijdens de werkuren.
2. Op basis van de indicatorenmeting van het Vlaams Instituut Gezond Leven kan achterhaald worden hoeveel gemeenten nog over een rookkamer beschikken in hun gemeentediensten. Die bevraging was echter niet toegespitst op het personeel. De cijfers tonen aan dat in 33% van de gemeenten een rookverbod zowel binnen als buiten van toepassing is in de gemeentediensten. In 2% van de gemeenten kan roken nog binnen in een afzonderlijke rookkamer in de gemeentediensten. In 45% van de gemeenten kan roken buiten overal en in 13% kan roken buiten in een afzonderlijke rookruimte. In 5% van de gemeenten kan roken enkel buiten in een rookruimte die uit het zicht staat van kinderen. Ten slotte heeft 3% geen regels of afspraken hieromtrent¹.
3. Met betrekking tot de rokersruimte in openbare plaatsen kan een onderscheid gemaakt worden tussen de gemeentediensten, speelpleinen, sportterreinen onder toezicht van de gemeente, parken en ten slotte recreatiedomeinen.

Gemeentediensten

De cijfers van de indicatorenbevraging tonen aan dat in 33% van de gemeenten een rookverbod zowel binnen als buiten van toepassing is in de gemeentediensten. In 2% van de gemeenten kan roken nog binnen in een afzonderlijke rookkamer in de gemeentediensten. In 45% van de gemeenten kan roken buiten overal en in 13% kan roken buiten in een afzonderlijke rookruimte. In 5% van de gemeenten kan roken enkel buiten in een rookruimte die uit het zicht staat van kinderen.

Speelpleinen

Volgens de indicatorenbevraging van het Vlaams Instituut Gezond Leven geldt binnen 28% van de bevroegde gemeenten een volledig rookverbod, zowel binnen als buiten op de speelpleinen. In 28% van de gemeenten kan roken op de speelpleinen buiten overal, 2% van de gemeenten werkt met een rookzone en 9% heeft een rookzone uit het zicht van de kinderen op een speelplein. In 27% van de gemeenten zijn er geen regels/afspraken omtrent roken op een speelplein.

Sportterreinen onder de bevoegdheid van de gemeente

In 24% van de gemeenten geldt een volledig rookverbod zowel binnen als buiten op de sportterreinen onder de bevoegdheid van de gemeenten. In 2% van de gemeenten kan roken op de sportterreinen nog in een afzonderlijke rookkamer, in 37% kan roken buiten overal terwijl in 6% roken enkel buiten kan in een rookzone. In 7% van de gemeenten kan buiten roken enkel in een rookzone die uit het zicht van kinderen staat.

¹ De respondenten konden meerdere antwoorden aanduiden

In 21% van de gemeenten zijn er geen regels/afspraken over roken op de sportterreinen onder de bevoegdheid van de gemeente.

Parken

In 6% van de gemeenten geldt een volledig rookverbod in parken. In 38% van de gemeenten kan roken buiten in het park overal terwijl 2% van de gemeenten een afzonderlijke rookzone heeft in het park en 2% een rookruimte heeft buiten uit het zicht van kinderen in het park. In 33% van de gemeenten zijn er geen regels/afspraken omtrent roken in het park.

Recreatiedomeinen

5% van de gemeenten kent een volledig rookverbod zowel binnen als buiten op hun recreatiedomeinen. In 24% van de gemeenten kan roken buiten overal terwijl 4% een rookruimte heeft geïnstalleerd op hun recreatiedomein. In 1% van de gemeenten kan roken buiten enkel in een rookruimte die uit het zicht van kinderen staat. In 21% van de gemeenten zijn er geen regels/afspraken omtrent roken.

4. Hieronder enkele voorbeelden van acties rond tabak die de gemeenten ondernamen:
 - o Het Vlaams Instituut Gezond Leven ontwikkelde verschillende *stappenplannen om terreinen rookvrij te maken binnen het kader van Generatie Rookvrij*. Naast het algemene stappenplan zijn er ook stappenplannen ontwikkeld voor rookvrije sportterreinen, speelpleinen binnen de gemeente, de kinderboerderij en jeugdverenigingen. Ondertussen gingen al heel wat gemeenten aan de slag met de stappenplannen en maakten ze o.a. hun speel- en/of sportterreinen rookvrij. Tot nu toe hebben 36 gemeenten rookvrije speel- en/of sportterreinen gelanceerd. In 49 gemeenten is er momenteel een proces aan de gang om tot rookvrije speel- en/of sportterreinen te komen. We verwachten in de loop van 2020 en 2021 dus nog veel bijkomende rookvrije terreinen.
 - o *Gezonde Gemeente* biedt gemeentebesturen en OCMW's een houvast om een kwaliteitsvol gezondheidsbeleid (waaronder een rookbeleid) uit te bouwen. Het Logo ondersteunt de lokale besturen en de lokale acties. Lokale besturen kunnen ook beroep doen op promomaterialen bij de logo's ter ondersteuning van hun acties.
 - o Op *31 mei Werelddag zonder tabak* zetten lokale besturen vaak in op het thema tabak door o.a. het rookstopaanbod binnen hun gemeente bekend te maken en/of deelname aan de campagne 'ik blaas liever bellen dan rook' in het kader van Generatie Rookvrij.
 - o Gemeenten kunnen een rol opnemen binnen het project *Bullshit Free Generation* van het Vlaams Instituut Gezond Leven en zo werken aan tabakspreventie binnen hun gemeente. In het schooljaar 2019-2020 werden de scholen uitgedaagd om vier Bullshit Free Challenges uit te voeren. De lokale besturen werden gemotiveerd om nog een vijfde lokale challenge te organiseren binnen het project. Meer info is te vinden op de website van [Bullshitfree Generation](#).
 - o Het rookstopaanbod draagt bij en is een onderdeel van een kwaliteitsvol rookbeleid binnen de lokale besturen. Hoe meer mensen stoppen met roken, hoe meer roken verder gedenormaliseerd wordt binnen de gemeente. Hoe meer ouders stoppen met roken, hoe meer kinderen kunnen opgroeien in een rookvrije omgeving en niet beginnen met roken. Roken wordt immers vaak doorgegeven van de ene op de andere generatie, binnen het overdragen van een normen- en waardenpatroon in het gezin. De indicatorenbevraging toont aan dat in 63% van de gemeenten de inwoners terecht kunnen bij een vorm van hulpverlening en ondersteuning bij het stoppen met roken. In 3% van de gemeenten gaat het over individuele begeleiding georganiseerd door de gemeente zelf, in 23% van de

gemeenten worden groepscursussen stoppen met roken georganiseerd, in 36% van de gemeenten wordt doorverwezen naar externe hulpverlening, in 32% van de gemeenten wordt doorverwezen naar de Tabakstoplijn.